

แนวทางการส่งเสริมการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกันตนของแรงงานนอกระบบในจังหวัดนครปฐม
The guidelines for promoting insured person registration of informal labors
in Nakhon Pathom

แสงนภา เนติเจียม* จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย และดารินทร์ โพธิ์ตั้งธรรม**

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความต้องการสิทธิประโยชน์ในการเป็นผู้ประกันตนของแรงงานนอกระบบ ในจังหวัดนครปฐม 2) เปรียบเทียบความต้องการสิทธิประโยชน์ในการเป็นผู้ประกันตนของแรงงานนอกระบบ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3) ศึกษาความคิดเห็นต่อแนวทางการส่งเสริมการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกันตนของแรงงานนอกระบบ ในจังหวัดนครปฐม กลุ่มตัวอย่างการวิจัย ได้แก่ แรงงานนอกระบบ จำนวน 385 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่มกระจายตามอำเภอ และผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 10 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้จากแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1. ความต้องการสิทธิประโยชน์ในการเป็นผู้ประกันตนของแรงงานนอกระบบในจังหวัดนครปฐม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีความต้องการสิทธิประโยชน์ในการเป็นผู้ประกันตนในระดับมากที่สุด 3 ด้าน คือ กรณีชราภาพ กรณีทุพพลภาพ กรณีเจ็บป่วย ส่วนอีก 3 ด้านอยู่ในระดับมาก คือ กรณีการตาย กรณีคลอดบุตร กรณีสงเคราะห์บุตร และกรณีว่างงานอยู่ในระดับปานกลาง

2. การเปรียบเทียบความต้องการสิทธิประโยชน์ของผู้ประกันตนของแรงงานนอกระบบ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพรายได้เฉลี่ยต่อเดือน การรับข้อมูลข่าวสาร และความพร้อมในการส่งเงินสมทบต่างกันมีความต้องการสิทธิประโยชน์ในการเป็นผู้ประกันตนของแรงงานนอกระบบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

3. แนวทางการส่งเสริมการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกันตนของแรงงานนอกระบบ ในจังหวัดนครปฐม ได้แก่ ควรส่งเสริมการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกันตนของแรงงานนอกระบบ ให้เป็นนโยบายทั้งในระดับประเทศและระดับจังหวัด ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึงและต่อเนื่องทางสื่อมวลชนที่หลากหลาย ควรทำงานร่วมกันระหว่างสำนักงานประกันสังคมและหน่วยงานในท้องถิ่น ควรเพิ่มเงินค่าทำศพ และทดแทนการขาดรายได้เมื่อเจ็บป่วย การเก็บเงินสมทบควรมีวิธีการที่หลากหลาย เช่น ทางธนาคารทุกแห่ง และเคาน์เตอร์เซอร์วิสโดยไม่มีค่าธรรมเนียม ให้ความรู้เรื่องการประกันสังคมแก่บุคลากรที่ทำงานในท้องถิ่น เช่น อสร. อสม. เพื่อเป็นกำลังในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และช่วยบริการเก็บเงินสมทบจากผู้ประกันตน

คำสำคัญ: การขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกันตน แรงงานนอกระบบ จังหวัดนครปฐม

*วิทยานิพนธ์ หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม (skyblue007th@gmail.com)

** ภายใต้การควบคุมของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย และ ดร.ดารินทร์ โพธิ์ตั้งธรรม

ABSTRACT

This research aimed to: 1) study the level of needs for insured person benefits of informal labors in Nakhon Pathom Province; 2) compare needs of insured person benefits of informal labors as classified by personal factors; and 3) study opinions towards guidelines for promoting insured person registration of informal labors. The research sample was 385 informal labors derived by cluster random sampling as distributed by district, and 10 key informants derived by purposive sampling. The research instruments were a questionnaire and an interview form constructed by the researcher. Data were analysed with percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way analysis of variance, and content analysis.

The research results showed that:

1. The level of needs for insured person benefits of informal labors was at a high level. When considering each aspect, the needs of benefits in old age, invalidity, and sickness were at the highest level. The needs of benefits in death, maternity, child allowance were at a high level, while the need of benefits in unemployment was at a moderate level.

2. As for comparison of needs of insured person benefits as classified by personal factors, the labors with differences in gender, age, status, educational level, occupation, monthly income, information reception, and readiness for contribution payment had different level of needs with statistical significance at .05.

3. Guidelines to promote insured person registration of informal labors were promoting insured person registration to be provincial and national policy; making public relations thoroughly and continuously through variety of media; cooperating between the social security offices and local organizations; increasing amount of funeral allowance and compensation for loss of income in case of sickness; offering choices of contribution payment methods i.e. through any banks or counter services with free of charge; and acknowledging local officers, such as village health volunteers and school health volunteers, to be information presenters and agents of contribution collection.

Keywords : insured person registration, informal labors, Nakhon Pathom

1. บทนำ

การดำรงชีวิตของมนุษย์มีความต้องการต่าง ๆ มากมาย ได้แก่ ความต้องการทางร่างกาย (physiological needs) ความต้องการความมั่นคงและปลอดภัย (security or safety needs) ความต้องการทางด้านสังคม (affiliation or acceptance needs) ความต้องการเกียรติยศ ชื่อเสียง (esteem needs) ความต้องการประสบความสำเร็จในชีวิต (needs for self-actualization) (Maslow, 1987: 35-46) จะเห็นได้ว่าบุคคลทุกคนต้องการสิ่งเหล่านี้ แต่กลับพบว่า ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศเป็นผู้ที่มีรายได้น้อย และความเสี่ยงในการดำรงชีวิต รายได้ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย ไม่มีเงินเพียงพอสำหรับเก็บออม และเผชิญความเสี่ยงจากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ อีกทั้งยังเข้าถึงสวัสดิการของภาครัฐ รัฐบาลจึงให้ความสำคัญและตระหนักถึงสวัสดิการสังคมโดยรัฐบาลต้องมีบทบาทรับผิดชอบในเรื่องมาตรฐานการดำรงชีวิตของประชาชน โดยการเสริมสร้างและจัดบริการต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนเกิดความมั่นคงทางสังคมและเศรษฐกิจมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 84 (7) รัฐต้องส่งเสริมให้ประชากรวัยทำงาน มีงานทำ ค้ำครองแรงงานเด็กและสตรี จัดระบบแรงงานสัมพันธ์และระบบไตรภาคีที่ผู้ทำงานมีสิทธิเลือกผู้แทนของตนจัดระบบประกันสังคมรวมทั้งคุ้มครองให้ผู้ทำงานที่มีคุณค่าอย่างเดียวกันได้รับค่าตอบแทนสิทธิประโยชน์และสวัสดิการที่เป็นธรรมโดยไม่เลือกปฏิบัติ

การประกันสังคมถือเป็นนโยบายซึ่งสร้างความมั่นคงทางสังคมของรัฐบาล โดยมีหลักการที่สำคัญ คือ สร้างหลักประกันความคุ้มครองทางสังคม ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการเฉลี่ยทุกข์เฉลี่ยสุข โดยร่วมกันเสียภัยและร่วมกันรับผิดชอบช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยมีความมุ่งหมายที่จะเป็นหลักประกันและคุ้มครองความเป็นอยู่ของประชาชนให้มีความมั่นคงในการดำเนินชีวิต ด้วยการออกเงินสมทบเข้าสู่กองทุนประกันสังคม ภายใต้กฎหมาย 2 ฉบับ คือ พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 เป็นกฎหมายเพื่อให้ความคุ้มครองลูกจ้างที่ประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย ทูพลาภาพ เสียชีวิตที่ไม่เนื่องจากการทำงาน รวมทั้งคลอดบุตร สงเคราะห์บุตร ชราภาพ ว่างาน และพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. 2537 เป็นกฎหมายที่ให้ความคุ้มครองกับลูกจ้างที่ประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยสูญเสียอวัยวะ ทูพลาภาพ และเสียชีวิตเนื่องจากการทำงาน ปัจจุบันให้ความคุ้มครองลูกจ้างในสถานประกอบการ ซึ่งเป็นลูกจ้างที่อยู่ในกลุ่มเศรษฐกิจในระบบ มีหลักประกันความมั่นคงทางสังคม ได้รับความคุ้มครองกรณีเจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพลาภาพ ตาย สงเคราะห์บุตร ชราภาพ และว่างงาน แต่ยังมีแรงงานนอกระบบอีกหลายกลุ่มที่ยังไม่ได้รับการดูแลหรือได้รับสวัสดิการจากภาครัฐและยังไม่ได้เข้าสู่ระบบประกันสังคม สำนักงานประกันสังคมจึงเปิดโอกาสให้แรงงานนอกระบบและผู้ประกอบอาชีพอิสระได้เข้าสู่ระบบประกันสังคมโดยเป็นผู้ประกันตนโดยสมัครใจ และมีการพัฒนาปรับปรุงสิทธิประโยชน์ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ต่าง ๆ ซึ่งในระยะเริ่มแรกได้มีการกำหนดรูปแบบของสิทธิประโยชน์ครอบคลุม 3 กรณีด้วยกัน ได้แก่ กรณีคลอดบุตร ทูพลาภาพ และตาย โดยกำหนดอัตราการส่งเงินสมทบเป็นรายปีในอัตรา 3,360 บาท แต่มีผู้เข้าสู่ระบบเพียง 4 ราย เนื่องจากมีอัตราการจ่ายเงินสมทบเป็นรายปีไม่สามารถเฉลี่ยจ่ายเป็นรายเดือนได้ และชุดสิทธิประโยชน์ยังไม่เป็นที่น่าสนใจ จึงได้มีการปรับเปลี่ยนสิทธิประโยชน์และอัตราการส่งเงินสมทบที่เหมาะสม โดยมีพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์ และอัตราการจ่ายเงินสมทบประเภทประโยชน์ทดแทน ตลอดจนหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการเกิดสิทธิในการขอรับประโยชน์ทดแทนของบุคคลซึ่งสมัครเป็นผู้ประกันตน ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2554) และฉบับที่ 2 (พ.ศ.2556) ในเวลาถัดมา

จังหวัดนครปฐมมีแรงงานนอกระบบทั้งสิ้น 256,191 ราย (สำนักสถิติแห่งชาติ, 2557 : ออนไลน์) กระจายอยู่ในทุกสาขาอาชีพ เช่น กลุ่มเกษตรกร ผู้ค้ารายย่อย ผู้รับงานไปทำงานที่บ้าน หาบเร่ ผู้ขับขี่

รถจักรยานยนต์รับจ้างทั่วไป ผู้ขับขี่รถรับจ้าง ผู้ประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งลักษณะการทำงานโดยทั่วไปของแรงงานนอกระบบหรือผู้ประกอบอาชีพอิสระมีลักษณะการทำงานที่มีความเสี่ยง ไม่ได้ได้รับความคุ้มครองทางกฎหมาย คุ้มครองแรงงาน ต้องเผชิญอันตรายเกี่ยวกับโรคภัยและอุบัติเหตุต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิต แต่ผลปรากฏว่ามีผู้มาสมัครประกันตนมาสมัครเข้าเป็นผู้ประกันตนโดยสมัครใจจำนวนทั้งสิ้น 26,903 ราย (สำนักงานประกันสังคม, 2557: ออนไลน์) คิดเป็นร้อยละ 10.50 ของจำนวนแรงงานนอกระบบในจังหวัดนครปฐมทั้งหมด ผลการวิจัยของ ตะวัน วรณรัตน์. (2557, 119) ที่เสนอว่า แรงงานนอกระบบจะถูกใช้อย่างแพร่หลาย และค่อนข้างจะถูกใช้โดยมีนัยยะไปในทางเดียวกันคือหมายถึงแรงงานที่ไม่ได้รับความคุ้มครองและไม่มีหลักประกันจากการทำงาน สิ่งนี้ก่อให้เกิดมีข้อสงสัยว่าเพราะเหตุใดแรงงานนอกระบบจึงไม่สนใจในการสมัครเป็นผู้ประกันตน หรือเป็นเพราะถูกเพิกเฉยจากนายจ้าง ดังนั้นผู้วิจัยปฏิบัติงานอยู่ที่สำนักงานประกันสังคมจังหวัดนครปฐมจึงสนใจที่ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกันตนของแรงงานนอกระบบในจังหวัดนครปฐม เพื่อให้ทราบถึงความต้องการด้านสิทธิประโยชน์ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร หรือข้อจำกัดที่เป็นอุปสรรค เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับมาเป็นแนวทางในการส่งเสริมการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกันตนของแรงงานนอกระบบให้มากยิ่งขึ้นตามเป้าหมายและเจตนารมณ์ของการประกันสังคม และนโยบายภาครัฐต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความต้องการสิทธิประโยชน์ในการเป็นผู้ประกันตนของแรงงานนอกระบบ ในจังหวัดนครปฐม
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการสิทธิประโยชน์ในการเป็นผู้ประกันตนของแรงงานนอกระบบ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อแนวทางการส่งเสริมการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกันตนของแรงงานนอกระบบ ในจังหวัดนครปฐม

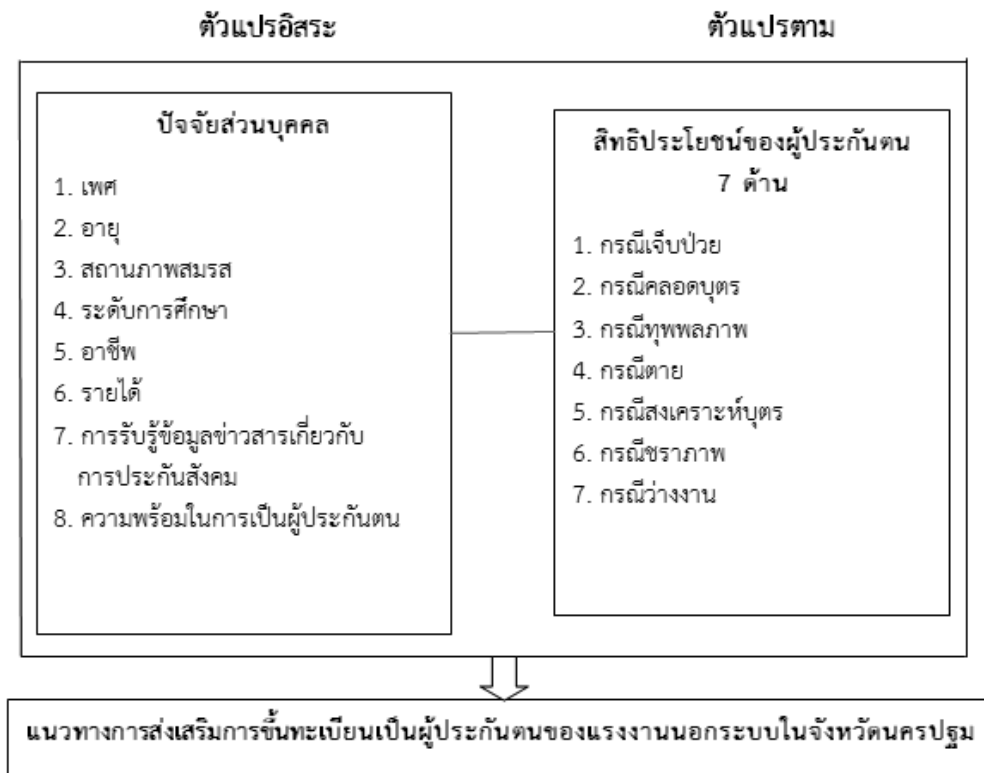
สมมติฐานการวิจัย

แรงงานนอกระบบในจังหวัดนครปฐม ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีความต้องการสิทธิประโยชน์ในการเป็นผู้ประกันตนแตกต่างกัน

2. กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาแนวทางการส่งเสริมการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกันตนของแรงงานนอกระบบในจังหวัดนครปฐม โดยใช้แนวคิดสิทธิประโยชน์ในการเป็นผู้ประกันตนของแรงงาน 7 ด้าน ของสำนักงานประกันสังคม (กระทรวงแรงงาน, 2554: 1-16) มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการทำวิจัย

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลหลัก

1. ประชากร (population) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ แรงงานนอกระบบในจังหวัดนครปฐมที่ยังไม่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกันตน จำนวน 236,310 ราย (สำนักงานประกันสังคม, 2556)
2. กลุ่มตัวอย่าง (samples) ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ แรงงานนอกระบบในจังหวัดนครปฐม กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดตัวอย่างสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 607-610) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 385 คน ดำเนินการสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (สุวิมล ติรกานันท์, 2549: 166-167) โดยแบ่งอำเภอละ 55 คน
3. ผู้ให้ข้อมูลหลัก (key informants) ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกันตนของแรงงานนอกระบบในจังหวัดนครปฐม จำนวน 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
Nakhon Pathom Rajabhat University

1. แบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการประกันสังคมและความพร้อมในการเป็นผู้ประกันตน ลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการสิทธิประโยชน์ของผู้ประกันตน ลักษณะข้อคำถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's scale) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ได้แก่ คะแนน 5 หมายถึง มีความต้องการมากที่สุด คะแนน 4 หมายถึง มีความต้องการมาก คะแนน 3 หมายถึง มีความต้องการปานกลาง คะแนน 2 หมายถึง มีความต้องการน้อย คะแนน 1 หมายถึง มีความต้องการน้อยที่สุด นำแบบสอบถามที่นำไปทดลองใช้มาคำนวณหาความเชื่อมั่น โดยวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1970: 161) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.92

2. ประเด็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการหาแนวทางในการส่งเสริมการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกันตนของแรงงานนอกระบบในจังหวัดนครปฐม โดยใช้สิทธิประโยชน์ของผู้ประกันตน 7 กรณี และผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม มาเป็นประเด็นในการสัมภาษณ์ระดับลึกเพื่อหาแนวทางการส่งเสริมการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกันตนของแรงงานนอกระบบในจังหวัดนครปฐม

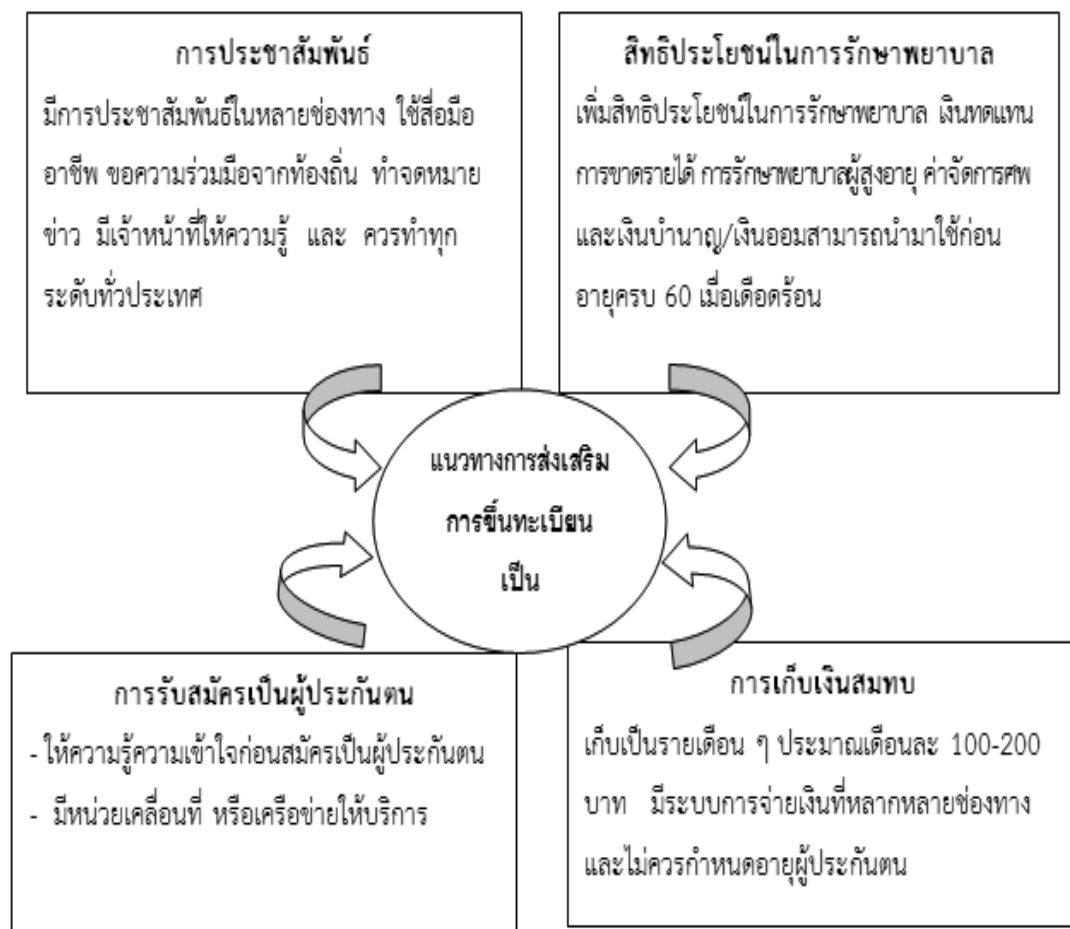
4. ผลการวิจัย

1. ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 61.82 และเพศชายร้อยละ 38.18 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ 26.23 รองลงมาอายุ 31-40 ปี ร้อยละ 24.16 อายุมากกว่า 50 ปี ร้อยละ 21.30 อายุ 20-30 ปี ร้อยละ 16.36 และอายุต่ำกว่า 20 ปี ร้อยละ 11.95 ตามลำดับ มีสถานภาพสมรสมากที่สุดร้อยละ 47.27 รองลงมา มีสถานภาพโสดร้อยละ 38.18 และสถานภาพหม้าย/แยกกันอยู่น้อยที่สุด ร้อยละ 14.55 มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวส. มากที่สุดร้อยละ 24.67 รองลงมา มีมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 23.90 ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 17.92 ประถมศึกษาร้อยละ 14.55 ไม่ได้เรียนหนังสือ ร้อยละ 5.19 และสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 1.56 ตามลำดับ มีอาชีพค้าขาย/หาบเร่แผงลอยมากที่สุด ร้อยละ 27.01 รองลงมา มีอาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 19.74 รับจ้าง/รับเหมา ร้อยละ 19.23 อาชีพอิสระอื่น ๆ ร้อยละ 11.95 อาชีพรับงานไปทำที่บ้าน ร้อยละ 8.83 อาชีพยานพาหนะรับจ้าง ร้อยละ 7.01 และอาชีพช่างฝีมือ ร้อยละ 6.23 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากที่สุด 5,000-10,000 บาท ร้อยละ 36.88 รองลงมา รายได้ 10,001-15,000 บาท ร้อยละ 30.13 รายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 13.77 รายได้ 15,001-20,000 บาท ร้อยละ 13.51 และมีรายได้มากกว่า 20,000 บาท ร้อยละ 5.71 ตามลำดับ ส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการประกันสังคมของแรงงานนอกระบบอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 49.87 ได้รับข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับน้อย ร้อยละ 42.86 และได้รับข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 7.27 ตามลำดับ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพร้อมในการจ่ายเงินสมทบมากที่สุด 201-300 บาทต่อเดือน ร้อยละ 36.88 รองลงมาคือ มีความพร้อมจ่ายเงินสมทบ 100-200 บาทต่อเดือน ร้อยละ 26.23 มีความพร้อมจ่ายเงินสมทบ 301-400 บาทต่อเดือน ร้อยละ 24.68 มีความพร้อมจ่ายเงินสมทบ 401-500 บาทต่อเดือน ร้อยละ 7.27 และมีความพร้อมจ่ายเงินสมทบ มากกว่า 500 บาทต่อเดือน ร้อยละ 4.94

2. การวิเคราะห์ความต้องการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกันตนของแรงงานนอกระบบในจังหวัดนครปฐมพบว่า แรงงานนอกระบบมีความต้องการสิทธิประโยชน์ในการเป็นผู้ประกันตน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความต้องการสิทธิประโยชน์ในการเป็นผู้ประกันตนในระดับมากที่สุด 3 ด้าน คือ กรณีชราภาพ ($\bar{X} = 4.60$) กรณีทุพพลภาพ ($\bar{X} = 4.58$) กรณีเจ็บป่วย ($\bar{X} = 4.52$) ส่วนอีก 3 ด้านอยู่ในระดับมาก คือ กรณีการตาย ($\bar{X} = 4.44$) กรณีคลอดบุตร ($\bar{X} = 4.02$) และกรณีสงเคราะห์บุตร ($\bar{X} = 3.97$) และกรณีว่างงาน ($\bar{X} = 3.13$) อยู่ในระดับปานกลาง

ส่วนผลการสรุปแนวทางการส่งเสริมการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกันตนของแรงงานนอกระบบในจังหวัดนครปฐม สามารถนำเสนอในแผนภาพที่ 2 ดังนี้

แผนภาพที่ 2

สรุปแนวทางการส่งเสริมการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกันตน

5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีสถานภาพสมรส มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวส. มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000 - 10,000 บาท มีอาชีพค้าขาย /หาบเร่แผงลอยมากที่สุด การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการประกันสังคมของแรงงานนอกระบบ อยู่ในระดับปานกลาง มีความพร้อมในการจ่ายเงินสมทบมากที่สุด 201-300 บาทต่อเดือน

2. ความต้องการสิทธิประโยชน์ในผู้ประกันตนของแรงงานนอกระบบในจังหวัดนครปฐม

ความต้องการสิทธิประโยชน์ในการเป็นผู้ประกันตนของแรงงานนอกระบบในจังหวัดนครปฐม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีความต้องการสิทธิประโยชน์ในการเป็นผู้ประกันตนในระดับมากที่สุด 3 ด้าน คือ กรณีชราภาพ ($\bar{X} = 4.60$) กรณีทุพพลภาพ ($\bar{X} = 4.58$) กรณีเจ็บป่วย ($\bar{X} = 4.52$) ส่วนอีก 3 ด้านอยู่ในระดับมาก คือ กรณีการตาย ($\bar{X} = 4.44$) กรณีคลอดบุตร ($\bar{X} = 4.02$) และกรณีสงเคราะห์บุตร ($\bar{X} = 3.97$) และกรณีว่างงาน ($\bar{X} = 3.13$) อยู่ในระดับปานกลาง

3. การเปรียบเทียบความต้องการสิทธิประโยชน์ในการเป็นผู้ประกันตนของแรงงานนอกระบบ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล การเปรียบเทียบความต้องการสิทธิประโยชน์ในการเป็นผู้ประกันตนของแรงงานนอกระบบ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน การรับข้อมูลข่าวสาร และความพร้อมในการส่งเงินสมทบต่างกันมีความต้องการสิทธิประโยชน์ในการเป็นผู้ประกันตนของแรงงานนอกระบบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

4. แนวทางการส่งเสริมการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกันตนของแรงงานนอกระบบในจังหวัดนครปฐม

- ด้านการประชาสัมพันธ์ควรมีการประชาสัมพันธ์ในหลายช่องทาง ใช้สื่อมีอาชีพขอความร่วมมือจากท้องถิ่น ทำจดหมายข่าว มีเจ้าหน้าที่ให้ความรู้ และควรทำการประชาสัมพันธ์ระดับประเทศให้ทั่วถึง

- ด้านสิทธิประโยชน์ในการรักษาพยาบาลควรเพิ่มสิทธิประโยชน์ในการรักษาพยาบาล เงินทดแทนขาดรายได้ การรักษาพยาบาลผู้สูงอายุ ค่าจัดการศพและเงินบำนาญ/เงินออมสามารถนำมาใช้ก่อนอายุครบ 60 เมื่อเดือนร้อน

- ด้านการรับสมัครเป็นผู้ประกันตนควรให้ความรู้ความเข้าใจก่อนสมัครเป็นผู้ประกันตน และมีหน่วยเคลื่อนที่ หรือเครือข่ายให้บริการ

- ด้านการเก็บเงินสมทบควรเก็บเป็นรายเดือน ประมาณเดือนละ 100 - 200 บาท มีระบบการจ่ายเงินที่หลากหลายช่องทาง และไม่ควรถูกกำหนดอายุผู้ประกันตน

อภิปรายผล

1. จากผลการศึกษาที่พบว่า ความต้องการสิทธิประโยชน์ในการเป็นผู้ประกันตนของแรงงานนอกระบบในจังหวัดนครปฐม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ความต้องการสิทธิประโยชน์ในการเป็นผู้ประกันตนของแรงงานนอกระบบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ กรณีชราภาพ และกรณีว่างงานมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผู้วิจัยอภิปรายดังนี้

1.1 ความต้องการสิทธิประโยชน์ในการเป็นผู้ประกันตนของแรงงานนอกระบบในจังหวัดนครปฐม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับที่ กิตติพร มนะอ (2553: 60-63) ศึกษา การขยายความคุ้มครองด้านการประกันสังคมแรงงานนอกระบบ ศึกษาเฉพาะเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่าความต้องการเข้าสู่ระบบประกันสังคมของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 ความต้องการสิทธิประโยชน์ในการเป็นผู้ประกันตนของแรงงานนอกระบบอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กรณีชราภาพ ซึ่งคนชราต้องการความมั่นคงในชีวิตเพื่อนำมาใช้ในยามชราที่มีความจำเป็นต้องใช้จ่ายเงินเพื่อการดำรงชีวิต สอดคล้องกับการสัมภาษณ์ นางสาวอริยา ลี้มสุวัฒน์ (2559) ที่มีความคิดเห็นว่า “ปัจจุบันสังคมไทยกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุดังนั้นความต้องการขึ้นทะเบียนประกันตนจึงมีความต้องการสิทธิประโยชน์กรณีชราภาพมากที่สุด เนื่องจากการประกันตนเป็นการออมอย่างหนึ่งเพื่อนำมาใช้ในเมื่อชราภาพได้

1.3 ส่วนกรณีว่างงานมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เนื่องจากแรงงานนอกระบบเป็นงานอิสระ เป็นนายตนเอง กรณีว่างงานจึงไม่มีผลต่อความต้องการสิทธิประโยชน์ในการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกันตนของแรงงานนอกระบบในจังหวัดนครปฐม

2. การเปรียบเทียบความต้องการสิทธิประโยชน์ในการเป็นผู้ประกันตนของแรงงานนอกระบบจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาอาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน การรับข้อมูลข่าวสาร และความพร้อมในการส่งเงินสมทบต่างมีความต้องการสิทธิประโยชน์ในการเป็นผู้ประกันตนของแรงงานนอกระบบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 สามารถอภิปรายได้ดังนี้

2.1 เพศ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเพศหญิงและเพศชายมีความแตกต่างกันอย่างมากในเรื่องความคิด ค่านิยมและทัศนคติ ทั้งนี้เพราะวัฒนธรรมและสังคมกำหนดบทบาทและกิจกรรมของคนสองเพศไว้ต่างกัน จึงอาจทำให้ความแตกต่างระหว่างเพศส่งผลต่อความต้องการสิทธิประโยชน์ในการเป็นผู้ประกันตนของแรงงานนอกระบบแตกต่างกัน สอดคล้องกับที่ ดารารวรรณ ธนะศรี (2556) ซึ่งศึกษาเรื่อง การตัดสินใจเข้าสู่ระบบประกันสังคมของแรงงานนอกระบบชาวไทยในเขตภาคกลาง ผลการวิจัยพบว่า แรงงานนอกระบบที่มีเพศแตกต่างกันมีการตัดสินใจเข้าสู่ระบบประกันสังคมด้านสิทธิประโยชน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 อายุ ทั้งนี้เนื่องจากอายุเป็นปัจจัยที่ทำให้คนมีความแตกต่างกันในเรื่องของความคิดและพฤติกรรม ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกันจึงมีความต้องการสิทธิประโยชน์ในการเป็นผู้ประกันตนของแรงงานนอกระบบแตกต่างกันสอดคล้องกับที่ เรณู ทองคำ (2556, 139-150) เรื่อง ความคิดเห็นต่ออัตราการคงอยู่ของผู้ประกันตนโดยสมัครใจตามมาตรา 40 ของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อด้านสิทธิประโยชน์แตกต่างกัน

2.3 สถานภาพ เป็นสิ่งที่กำหนดภาระหน้าที่ของแต่ละสถานภาพแตกต่างกัน ดังนั้นความต้องการสิทธิประโยชน์ของผู้ประกันตนของแรงงานนอกระบบที่มีสถานภาพแตกต่างกัน จึงมีความต้องการสิทธิประโยชน์ในการเป็นผู้ประกันตนแตกต่างกันสอดคล้องกับที่ สุภาภรณ์ กิ่งคำ (2550: 74-78) ได้ศึกษาเรื่อง การตัดสินใจเข้าสู่ระบบประกันสังคมของแรงงานนอกระบบประเภทผู้ขับรถจักรยานยนต์รับจ้างในเขตจตุจักร ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเข้าสู่ระบบประกันสังคมของแรงงานนอกระบบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 ระดับการศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องจากการศึกษาทำให้บุคคลมีความคิด การไตร่ตรอง การคำนึงถึงสิทธิประโยชน์ที่ได้รับ ดังนั้นผู้ที่มีการศึกษาระดับต่างกันจึงมีความต้องการสิทธิประโยชน์ในการเป็นผู้ประกันตนของแรงงานนอกระบบจึงแตกต่างกัน สอดคล้องกับที่ พรกมล เบ้าหล่อเพชร (2553: 67-64) ที่ศึกษาเรื่อง การตัดสินใจเข้าสู่ระบบประกันสังคมของแรงงานนอกระบบประเภทผู้ขับรถจักรยานยนต์รับจ้าง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกัน มีการตัดสินใจเข้าสู่ระบบประกันสังคมของแรงงานนอกระบบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.5 อาชีพ เนื่องจากอาชีพของแรงงานนอกระบบมีความหลากหลายอาชีพ ผู้ที่ประกอบอาชีพแต่ละอาชีพจะมีเจตคติต่อสิ่งต่าง ๆ ต่างกันตามลักษณะของแต่ละอาชีพ ดังนั้นจึงมีแนวคิดและความต้องการต่าง ๆ แตกต่างกัน ดังนั้นผู้ประกันตนในจังหวัดนครปฐมที่มีอาชีพต่างกันจึงมีความต้องการสิทธิประโยชน์ในการเป็นผู้ประกันตนของแรงงานนอกระบบตามมาตรา 40 แตกต่างกัน สอดคล้องกับที่ ดารารวรรณ ธนะศรี (2556) ซึ่งศึกษาเรื่อง การตัดสินใจเข้าสู่ระบบประกันสังคมของแรงงานนอกระบบชาวไทยในเขตภาคกลาง ผลการวิจัยพบว่า แรงงานนอกระบบที่มีอาชีพแตกต่างกันมีการตัดสินใจเข้าสู่ระบบประกันสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.6 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน เนื่องจาก รายได้ของบุคคลแสดงถึงฐานะทางเศรษฐกิจของบุคคลซึ่งเป็นเรื่องประกอบสำคัญในการแสดงถึงศักยภาพการใช้จ่ายในการบริโภค ทำให้เกิดมุมมองในเรื่องความต้องการสิทธิประโยชน์การเป็นผู้ประกันตนในการประกันสังคมของแรงงานนอกระบบแตกต่างกันสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาภรณ์ กิ่งคำ (2550: 74-78) ได้ศึกษาเรื่อง การตัดสินใจเข้าสู่ระบบประกันสังคมของแรงงานนอกระบบประเภทผู้ขับรถจักรยานยนต์รับจ้างในเขตจตุจักร ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเข้าสู่ระบบประกันสังคมของแรงงานนอกระบบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.7 การรับรู้ข่าวสารเนื่องจากการรับข้อมูลข่าวสารของแต่ละบุคคลนั้นจะเป็นไปเพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคลซึ่งประกอบด้วย ต้องการข่าวสารที่เป็นประโยชน์กับตน ต้องการข่าวสารที่สอดคล้องกับความเชื่อ เจตคติและค่านิยมของบุคคลนั้น ดังนั้นบุคคลที่มีความแตกต่างกันในด้านเพศ วัย การศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจจึงมีการรับรู้ข่าวสารแตกต่างกัน สอดคล้องกับที่ สมใจ โชคอำนวย (2555: 76-80) ศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดราชบุรีต่อการคุ้มครองแรงงานนอกระบบของรัฐบาล ผลการศึกษาพบว่า

การรับรู้ข่าวสารมีความสัมพันธ์กับความรู้ต่อการคุ้มครองแรงงานนอกระบบของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดราชบุรี

2.8 ความพร้อมในการส่งเงินสมทบ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีอาชีพที่หลากหลายแตกต่างกัน ทำให้มีรายได้แตกต่างกัน ดังนั้นความพร้อมในการส่งเงินสมทบจึงแตกต่างกันสอดคล้องกับที่พรกมล เป้าหล่อเพชร (2553: 67-74) ศึกษาเรื่อง การตัดสินใจเข้าสู่ระบบประกันสังคมของแรงงานนอกระบบประเภทผู้ขับรถรับจ้างในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่าด้านที่มีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจสูงสุด คือ ด้านความพร้อม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย

1.1 ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการสิทธิประโยชน์ในการเป็นผู้ประกันตน ในกรณี ชราภาพมากที่สุด ดังนั้นควรมีการเพิ่มค่าเงินชดเชยและส่งเสริมหลักประกันยามชราภาพ

1.2 เวลาเจ็บป่วยหรือประสบอุบัติเหตุการจ่ายเงินทดแทนการขาดรายได้เมื่อต้องหยุดงานไม่สามารถทำงานได้ ควรจ่ายในจำนวนพอเพียงกับการยังชีพ น้อยที่สุดควรเป็นค่าแรงขั้นต่ำ

1.3 การเปิดสิทธิประโยชน์กรณีคลอดบุตรควรเบิกได้เมื่อเป็นภรรยาของผู้ประกันตนจริงไม่ว่าจะมีการจดทะเบียนสมรสหรือไม่

1.4 ในกรณีผู้ประกันตนทุพพลภาพมีสิทธิได้รับเงินทดแทนการขาดรายได้ในอัตราค่าแรงขั้นต่ำไปจนตลอดชีวิต

1.5 เงินค่าทำศพควรจ่ายให้แก่บุคคลซึ่งผู้ประกันตนทำหนังสือระบุให้เป็นผู้จัดการศพ และเป็นผู้จัดการศพจริง

1.6 เงินสงเคราะห์บุตรผู้ประกันตนได้รับเงินสงเคราะห์บุตรอย่างพอเพียงเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจที่เป็นอยู่

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกันตนของแรงงานนอกระบบกรณีชราภาพ

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคุ้มครองแรงงานนอกระบบของรัฐบาล

2.3 ควรมีการศึกษาการทำฐานข้อมูลแรงงานนอกระบบตามกลุ่มอาชีพให้ชัดเจน

2.4 ควรมีการศึกษาแนวทางในการร่วมมือระหว่างกระทรวง หน่วยงานต่าง ๆ เพื่อสร้างรูปแบบการประกันสังคมในรูปแบบพิเศษร่วมกัน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงแรงงาน. (2554). **การคุ้มครองแรงงานนอกระบบ**. กรุงเทพฯ: สำนักงานประกันสังคม
กิตติพร มนะขอ. (2553). **การขยายความคุ้มครองด้านการประกันสังคมสู่กลุ่มแรงงานนอกระบบ**.
สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
ดารารวรรณ ธนะศรี. (2556). **การตัดสินใจเข้าสู่ระบบประกันสังคมของแรงงานนอกระบบชาวไทยในเขตภาค
กลาง**. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.
ตะวัน วรณรัตน์. (2557). **การศึกษาแรงงานนอกระบบในประเทศไทย**.วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร . 34 (3),
119-150 .
- พรกมล เบ้าหล่อเพชร. (2553). **การตัดสินใจเข้าสู่ระบบประกันสังคมของแรงงานนอกระบบ ประเภทผู้ขับ
รถยนต์รับจ้าง อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยอีสาน.
- เรณู ทองคำ. (2556). **ความคิดเห็นต่อการคงอยู่ของผู้ประกันตนโดยสมัครใจตามมาตรา 40 ของสำนักงาน
ประกันสังคมจังหวัดนครปฐม**. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารและ
นโยบายสวัสดิการสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมใจ โชคอำนวย. (2555). **ความรู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรต่อการคุ้มครองแรงงานนอกระบบของ
รัฐบาล: ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดราชบุรี**. การค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สำนักงานประกันสังคม. (2557). **เปรียบเทียบจำนวนผู้ประกันตนโดยสมัครใจตามมาตรา 40 จังหวัดนครปฐม
กับการจ่ายเงินสมทบและอัตราการคงอยู่**. [ออนไลน์] ค้นเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2557. จาก
<http://www.intranet.sso.go.th>
- สำนักงานสถิติจังหวัดนครปฐม. (2556). **การสำรวจแรงงานนอกระบบ พ.ศ.2556**. กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติ
แห่งชาติ.
- สำนักงานสถิติจังหวัดนครปฐม. (2557). **การสำรวจแรงงานนอกระบบ พ.ศ. 2557**. กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติ
จังหวัดนครปฐม.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2557). **จำนวนแรงงานในจังหวัดนครปฐม**. [ออนไลน์] ค้นเมื่อ 13 สิงหาคม 2558. จาก
<http://www.nso.go.th/>
- สุภาภรณ์ กิ่งคำ. (2550). **การตัดสินใจเข้าสู่ระบบประกันสังคมของแรงงานนอกระบบประเภทผู้ขับรถยนต์
รับจ้างในเขตจตุจักร**. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการทั่วไป บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- สุวิมล ติรกานนท์. (2549). **ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ** (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Cronbach, L. J. (1970). **Essentials of psychological testing** (3rd ed.). New York: Harper and Row.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). **Determining Sample Size for Research Activities. Educational
and psychological measurement**, 30(3), 607-610.
- Maslow, A. H. (1987). **Motivation and personality** (3rd Ed.). New York: Harper and Row.

